

ایران به برنامه روحانی بله گفت

نزدیک به دو ماه بعد از روز اجرای برجام معاملات هنگفت بازرگانی در حال شکل گرفتن هستند. فروش نفت افزایش یافته و تجار اعتماد خود را بازیافته اند و رای دهندگان نیز در دور اول انتخابات مجلس به همین برنامه دوباره رای دادند. قضاوت در مورد دولت رئیس جمهور روحانی بر اساس ادامه راه برجام صورت خواهد گرفت و مهمترین مسئله این است که دولت به قول خود مبنی بر ساختن اقتصادی با ثبات و آزاد و پر رونق وفا کند.

در دور اول انتخابات مجلس و مجلس خبرگان رای دهندگان به دولت روحانی با قدرت رای اعتماد دادند. کاندیداهای اصلاح طلب و میانه رو در ایران که متحدین طبیعی رئیس جمهور روحانی هستند در سطح ملی پیشرفت قابل توجهی داشتند و تمامی ۳۰ کرسی تهران در مجلس را نیز در اختیار گرفتند. توازن قوا در مجلس آینده تا زمان دور دوم انتخابات که قرار است در ماه آوریل برگزار شود مشخص نخواهد شد، اما تمامی علائم حاکی از آن است که رئیس جمهور قادر به تعامل سازنده با مجلس در مابقی دوران ریاست جمهوری خود خواهد بود.

واکنش جامعه تجار ایران به این نتایج مثبت بود. جناح های تندرو ناراحتی خود از توافق صورت گرفته با دولتهای غربی بر سر برجام را پنهان ننموده اند. آنها با ایجاد فضای باز اقتصادی در ایران مخالفت خواهند نمود. جامعه تجار امیدوار است که یک مجلس میانه رو و عمل گرا به تصویب اصلاحات اقتصادی که بسیار مورد نیاز هم هستند کمک کند و ورود دوباره ایران به اقتصاد جهانی را تسهیل نماید. شاخص بورس تهران کماکان وضعیت خوب خود در دوران بعد از روز اجرا را حفظ کرده و در حد هفتاد و هشت هزار ثابت مانده که این بالاترین نرخ آن در دو سال اخیر می باشد.

رئیس جمهور روحانی تا انتخاباتی که خود در آن کاندیدا خواهد بود کمی بیش از یک سال وقت دارد و باید در این مدت نظر خود در مورد آینده ایران را ارائه کند. رئیس جمهور قول داد که اقتصادی با ثبات تر و پر رونقتر بسازد و از این راه توانست به قدرت برسد. وی در حال حاضر هنوز بر موج محبوبیت خود سوار است اما رای دهندگان انتظار دارند تا بهار سال آینده نتایج واقعی برداشته شدن تحریمها و اجرای انواع اصلاحات اقتصادی را ببینند. روحانی امیدوار است که نتایج انتخابات به برنامه اش مشروعیت دهد تا بتواند سیاست دولت خود مبنی بر حمایت از بازار را به اجرا در آورد.

تقریباً دو ماه از روز اجرا گذشته و آثار کاهش تحریمها دارد نمایان می شود، گرچه شهروندان عادی هنوز آثار کاهش تحریمها را در جیبهایشان احساس نکرده اند. معاملات هنگفت بازرگانی صورت گرفته اند که یکی از این معاملات صدور نفت ایران در دوران پسا تحریم به فرانسه بر اساس قرار دادی با توتال برای صدور صد و شصت هزار بشکه نفت در روز می باشد. شرکت ملی نفت ایران همچنین قراردادی با گول نفتی ایتالیا برای صدور روزی صد هزار بشکه نفت منعقد نموده. در این میان بانکهای ایرانی معاملات خود با بزرگترین بانک ژاپن توکیو-میتسویشی را از سر گرفتند و پرداختها برای معاملات خرید نفت خام ایران که قبلاً صورت گرفته بودند نیز از همین راه صورت خواهند گرفت. کمپانی نفتی هلنیک یونان و سارای ایتالیا و رویال داچ شل نیز پرداختهایی را که حل و فصل نشده بودند را دارند حل و فصل می کنند. حجم این معاملات چهار میلیارد دلار برآورده شده.

آثار اقتصادی برجام به بهره برداری بهینه مسئولین و شرکتهای و موسساتی که در آن سهام هستند بستگی دارد. این توافق به خودی خود تمامی مسائل را حل نخواهد کرد و در واقع کاتالیزوری برای اجرای سیاستهای خردمندانانه اقتصادی و اجرای اصلاحات می باشد تا شرکتهایی که از کمبود اعتبارات رنج می برده اند بتوانند از این فرصت استفاده کنند. این همچنین فرصتی است برای تشکیل شبکه های بین المللی و یادگیری از شرکای خارجی و یا همکاری با آنها. باردیگر سخنگوی مجلس لاریجانی در سخنانی رسمی یاد آوری نمود که ایران برای دستیابی به نرخ رشد اقتصادی مورد نظر خود به سرمایه گذاری خارجی نیاز دارد. وی از مجلس تقاضا کرد تا با تصویب قانونی مواعی را که بر سر راه افزایش تولید وجود دارد بردارد و وضعیت تجارت را بهبود دهد.

بانکهای ایرانی و بانک مرکزی موافقت کردند تا نرخ یک ساله بهره برای سپرده های بانکی را کاهش دهند تا از این راه مردم را تشویق کنند تا بیشتر پول خرج کنند. نرخ بهره از ۲۰ در صد به حداکثر ۱۸ درصد کاهش یافت و این دومین کاهش نرخ بهره در سال جاری در ایران بود. بانک مرکزی ایران همچنین نظر خود در مورد کاهش نرخ بهره را تغییر داد و دیگر با آن مخالفت ننمود. این تصمیم در حالی اتخاذ شد که نگرانیهایی در مورد افزایش نرخ تورم وجود داشت. مسئولین بانک مرکزی ایران عقیده دارند که لازم است تا میزان سپرده های بانکی را پائین نگه داشت. آنها امیدوارند که این پولها به طرف تولیدات صنعتی و بازارهای سرمایه کانالیزه شوند. بانکها دوباره با بازارهای پولی بین المللی ارتباطات خود را برقرار نموده اند و دولت نیز قول داده که اکثر بدهیهای خود را تا سال آینده پرداخت کند، بنا براین بانکها تشویق شده اند که دوباره به مشتریان خود پول قرض دهند. اما ارزش وامهای بدون بازده چهار تریلیون ریال (۳۳ میلیارد دلار) می باشد. حجم زیاد اینگونه وامها وضعیت خطرناکی را ایجاد کرده و در صورتی که وضعیت اقتصادی به طور محسوسی بهبودی پیدا نکند صاحبان صنایعی که از بانکها وام گرفته اند قادر به پرداخت بدهیهای خود نخواهند بود و بانکها نیز با کمبود شدیدتر منابع مالی مواجه خواهند شد.

در این میان وضعیت کلان اقتصادی برای سیاست گذاران ایرانی چالش برانگیز است. دولت اعلام نموده که کسری بودجه آن در سال جاری ایرانی (که در ۱۹ مارس به اتمام خواهد رسید) ۴۵۰ تریلیون ریال (۱۲,۸ میلیارد دلار بوده) و این به دلیل سقوط درآمدها و ناکامی در دست یافتن به میزان تعیین شده مخارج بوده. برقراری توازن بودجه در سال آینده کار آسانی نخواهد بود. ثبات مالی ایران به دلیل پائین بودن قیمت نفت و ضعف بخش بانکداری و افزایش نقدینگی در بازار ارزهای خارجی با مخاطراتی مواجه خواهد شد. در این ماه بانک مرکزی ایران به شدت نسبت به فعالیتهای آن دسته از دلالات ارزهای خارجی که ثبت نام نکرده اند واکنش نشان داد و آنها را به تضعیف اقتصاد از طریق انجام معاملات غیر قانونی متهم نمود. بانک مرکزی ایران نه تنها در برابر دلالاتی که در خیابانها فعالیت می کنند دوباره قدرت نمایی نمود بلکه این بار سایتها را هم از منتشر کردن نرخ تبادل ارزهای خارجی در بازار موازی منع نمود و این حاکی از میزان نگرانی سیاستگذاران امور اقتصادی در ایران می باشد.

